

การศึกษาการใช้โปรแกรมสัมพันธภาพบำบัดที่มีต่อผลลัพธ์การปรับตัวของมารดา
ที่ดูแลเด็กออทิสติก แผนกจิตเวชเด็ก โรงพยาบาลชลบุรี

นางอุไรวรรณ แก่นจันทร์

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2547

A STUDY OF THERAPEUTIC RELATIONSHIP PROGRAM ON ADAPTATIONAL
OUTCOMES OF MOTHERS CARING AUTISTIC CHILDREN,
CHILD PSYCHIATRIC DEPARTMENT, CHONBURI HOSPITAL

Mrs. Uraiwan Kaenchan

A Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Department of Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2004

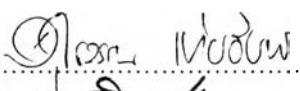

อุไรวรรณ แก่นจันทร์ : การศึกษาการใช้โปรแกรมสัมพันธภาพบำบัดที่มีต่อผลลัพธ์การปรับตัวของมารดาที่ดูแลเด็กออทิสติกแผนกจิตเวชเด็ก โรงพยาบาลชลบุรี (A STUDY OF THERAPEUTIC RELATIONSHIP PROGRAM ON ADAPTATIONAL OUTCOMES OF MOTHERS CARING AUTISTIC CHILDREN , CHILD PSYCHIATRIC DEPARTMENT, CHONBURI HOSPITAL) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์. 104 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลลัพธ์การปรับตัวของมารดาที่ดูแลเด็กออทิสติกที่มารับการรักษาที่แผนกจิตเวชเด็ก โรงพยาบาลชลบุรีก่อนและหลังได้รับโปรแกรมสัมพันธภาพบำบัด กลุ่มตัวอย่างคือมารดาที่มีหน้าที่ดูแลเด็กออทิสติก จำนวน 20 รายโดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์จากมารดาที่พาบุตรมารับการรักษาที่แผนกจิตเวชเด็ก โรงพยาบาลชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ โปรแกรมสัมพันธภาพบำบัด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบวัดผลลัพธ์การปรับตัวของมารดาที่ดูแลเด็กออทิสติก ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ค่าความเที่ยงของแบบวัดผลลัพธ์การปรับตัวของมารดาที่ดูแลเด็กออทิสติกคือ .77 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบที (t - test)

ผลการศึกษาพบว่า

ผลลัพธ์การปรับตัวของมารดาที่ดูแลเด็กออทิสติก หลังได้รับโปรแกรมสัมพันธภาพบำบัด สูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4677826536 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD : THERAPEUTIC RELATIONSHIP / ADAPTATIONAL OUTCOMES /
MOTHERS CARING AUTISTIC CHILDREN

URAIWAN KAENCHAN : A STUDY OF THERAPEUTIC RELATIONSHIP
PROGRAM ON ADAPTATIONAL OUTCOMES OF MOTHERS CARING
AUTISTIC CHILDREN ,CHILD PSYCHIATRIC DEPARTMENT, CHONBURI
HOSPITAL. ADVISOR : ASSOC. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D.,
104 pp.

The purposes of this independent study were to study and compare adaptational outcomes of mother caring for autistic children in child psychiatric department at Chonburi Hospital before and after received therapeutic relationship program. Study sample consisted of 20 mothers who brought autistic children to the child psychiatric department at Chonburi Hospital. Study instruments were therapeutic relationship program and adaptational outcomes questionnaires. These instruments were tested for content validity by a panel of 5 experts. The reliability of adaptational outcomes was .77, The t – test was used in data analysis

Major findings were as follows :

Adaptational outcomes of mothers caring for autistic children after received therapeutic relationship program was significantly higher than before, at .05 level.

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing
Academic year 2004

Student's signature *Uraivan Kaenchan*
Advisor's signature *Jintana Yunibhand*

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ผู้ซึ่งได้ให้ความรู้ชี้แนะแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ตลอดจนให้ความเมตตา เอาใจใส่ ให้กำลังใจ ให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จในเวลาที่กำหนด ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลีอนุชวรัชช์ ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระที่ให้ความเมตตา ให้คำชี้แนะในการทำการศึกษา และนางเพชร คันธสายบัว กรรมการสอบที่ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขโครงการศึกษาอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษานี้

ขอขอบคุณกรมสุขภาพจิต ที่สนับสนุนทุนในการศึกษานี้

ขอขอบคุณ นางมนัสวี จำปาเทศ เป็นอย่างยิ่งที่อนุญาตให้ใช้เครื่องมือ ให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษาในการใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนเป็นกำลังใจให้ความช่วยเหลือมาตลอด

ขอขอบคุณนายแพทย์อนุพงษ์ สุธรรมนิรันดร์ หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวช โรงพยาบาลชลบุรี นางทัศนีย์ เชื้อมทอง หัวหน้าหอผู้ป่วยจิตเวช นางจิราพร อภิตักขกุล เจ้าหน้าที่แผนกผู้ป่วยนอก จิตเวชทุกท่านรวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้หมดให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน เป็นกำลังใจ ตลอดจนปฏิบัติงานแทน

ขอขอบคุณ นางเพลิน เสียงโซคอยู่ และนางสาวสุภาภรณ์ ทองดารา ที่คอยเป็นกำลังใจช่วยเหลือ ดูแลมาตลอดจนเสร็จสิ้นกระบวนการ และที่สำคัญที่สุด คือต้องขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว ที่คอยเป็นกำลังใจ กำลังใจ กำลังทรัพย์สนับสนุนการศึกษามาโดยตลอด จนกระทั่งสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ประโยชน์ที่มีอยู่ในโครงการอิสระนี้ ผู้ศึกษาขอมอบแด่เด็กออทิสติก และครอบครัวทุกคน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
แนวเหตุผลและสมมุติฐาน	6
ขอบเขตการศึกษา	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	53
ขั้นตอนการทดลอง	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	80
เอกสารอ้างอิง	83
ภาคผนวก	87
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	88
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา	90
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	92
ประวัติผู้ศึกษา	104

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	71
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการประเมินสถานการณ์ความเครียดของมารดาที่ดูแลเด็กออทิสติกจำแนกเป็นรายด้านก่อนและหลังได้รับโปรแกรม	
ตารางที่ 2	75
แสดงจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว	
ตารางที่ 3	77
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลลัพธ์การปรับตัวรายด้าน และรวมทุกด้านของมารดาที่ดูแลเด็กออทิสติก จำแนกเป็นรายด้าน ก่อนได้รับ โปรแกรม	
ตารางที่ 4	78
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลลัพธ์การปรับตัวรายด้าน และรวมทุกด้านของมารดาที่ดูแลเด็กออทิสติก จำแนกเป็นรายด้าน หลังได้รับ โปรแกรม	
ตารางที่ 5	79
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลลัพธ์การปรับตัวของมารดาที่ดูแลเด็กออทิสติก จำแนกเป็นรายด้านก่อนและหลังได้รับ โปรแกรม	